

ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

«Ἐγενόμην ἐν Πνεύματι ἐν τῇ Κυριακῇ ἡμέρᾳ καὶ ἤκουσα φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος» (Ἄπ. 1,10)

Περίοδος Δ' - Ἔτος Λ'
Φλώρινα - ἀριθμ. φύλλου 1801

Κυριακὴ Α' Νηστειῶν τῆς Ὁρθοδοξίας
24 Μαρτίου 2013

Συντάκτης (†) ἐπίσκοπος
Αὐγουστῖνος Ν. Καντιώτης

Ἡ Ὁρθοδοξία, νά τὸ ἰδανικό μας

«Οὐκ ἀρνησόμεθά σε, φίλη Ὁρθοδοξία· οὐ ψευσόμεθά σοι, πατροπαράδοτον σέβας... ἐν σοὶ ἐγεννήθημεν, ἐν σοὶ ζῶμεν, καὶ ἐν σοὶ κοιμηθησόμεθα· εἰ δὲ καλέσοι καιρός, καὶ μυριάκις ὑπὲρ σοῦ τεθνηξόμεθα» (Ἰωσήφ Βρυέννιος)

Τί θὰ πῆ ἰδανικό; Μέσα σὲ κάθε ἄνθρωπο, ἀγαπητοί μου, καὶ στὸν πιὸ ἀτελεῖ, ὑπάρχει κάποια εἰκόνα εὐτυχίας, ἓνα ὄραμα ζωῆς, ἓνας σκοπὸς πρὸς τὸν ὁποῖο συγκλίνουν ὅλες οἱ σκέψεις καὶ ἐνέργειές του· καὶ σκοπὸς εἶνε ἡ ἰδέα ἐκείνη πού κυριαρχεῖ ἐπάνω σὲ ὅλες τὶς ἄλλες ἰδέες καὶ συναισθήματα καὶ ἀποτελεῖ τρόπον τινὰ τὸν κεντρικὸ ἄξονα γύρω ἀπ' τὸν ὁποῖο στρέφεται ἡ ζωὴ του. Καὶ ὅπως ἡ ἀξία μιᾶς λεπτεπίλεπτης μηχανῆς, π.χ. ἐνὸς ρολογιοῦ, ἐξαρτᾶται κυρίως ἀπὸ τὴν ἀντοχὴ τοῦ ἄξονά του, κάπως ἔτσι καὶ ἡ ἀξία τῆς ζωῆς ἐξαρτᾶται κυρίως ἀπὸ τὴν ἰδέα ἐκείνη ἢ ὁποῖα κυριαρχεῖ καὶ ρυθμίζει τὴ ζωὴ. Καὶ ὅπως ὑπάρχουν ἄξονες ἀπὸ φτηνὸ ὕλικὸ καὶ μὲ μικρὴ ἀντοχή, πού εὐκόλα σπάζουν, ἀλλὰ καὶ ἄξονες ἀπὸ ἀνθεκτικὴ ὕλη, ἀδαμάντινοι, ἄθραυστοι, ἔτσι ὑπάρχουν καὶ ἰδανικά μικρὰ καὶ μεγάλα, ἀδύνατα καὶ ἰσχυρά, εὐθραυστα καὶ ἄθραυστα, γήινα καὶ οὐράνια, θνητὰ καὶ ἀθάνατα.

Καὶ ποῖο εἶνε τὸ ἰδανικό τῆς Ἑλλάδος; θὰ ρωτήση κάποιος. Στὰ τρεῖς χιλιάδες χρόνια τοῦ ἐθνικοῦ της βίου παρελαύνει μπροστά μας μεγάλη σειρά· Τρωϊκὸς πόλεμος, Περσικά, Μέγας Ἀλέξανδρος, Βυζάντιο καὶ ἀκρίτες, Παλιγγενεσία, Μακεδονικὸς ἀγώνας, Βαλκανικοὶ πόλεμοι, Ἀλβανικὸ ἔπος. Πάνω ὅμως ἀπὸ τὰ ἐθνικά εἶνε τὰ πανανθρώπινα, καὶ πάνω ἀπὸ τὰ ἀνθρώπινα εἶνε τὰ θεῖα, καὶ πάνω ἀπὸ τὰ ἐγκόσμια εἶνε τὰ οὐράνια καὶ ἀθάνατα. Ἀπ' τὰ ὁμηρικὰ χρόνια μέχρι τὴ Μεγάλῃ Ἰδέᾳ, πού ἐδόνησε καὶ τὴ γενεὰ τῶν πατέρων μας μὲ τὸ «Πάλι μὲ χρόνια μὲ καιρούς, πάλι δικά μας θὰ ἴνε», ἀναζητοῦμε τὸ τέλειο. Ποῦ λοιπὸν καταλήγουμε;

Ἀπὸ ὅλα ὅσα προβάλλονται ὡς ἰδανικά, ἐκεῖνο πού ἀξίζει νὰ γίνη τὸ ἰδανικό τῆς Ἑλλάδος, ὁ πολικὸς της ἀστέρας, εἶνε ἡ Ὁρθοδοξία.

Αὐτὴ ἡ Ὁρθοδοξία, πού τόσο ὑποτιμᾶται σήμερα ἀπὸ κάποιους «μορφωμένους», **συγκεντρώνει ὅλα τὰ γνωρίσματα τοῦ ὑψίστου ἀγαθοῦ** καὶ ἀνταποκρίνεται στὰ βαθύτερα αἰτήματα τοῦ λαοῦ μας. Αὐτὴ ἔχει τὸ ἀληθινὸ νέκταρ καὶ τὴν ἀμβροσία. Αὐτὴ κρατᾶει τὸν Ἄρτο πού μπορεῖ νὰ θρέψη καὶ νὰ χορτάση τὸν ἄνθρωπο ὕλικά καὶ πνευματικά, σὲ ἀντίθεσι μὲ τὰ «κεράτια» (Λουκ. 15,16), μὲ τὰ ὁποῖα προσπαθοῦν ἄλλοι νὰ χορτάσουν τὴν πεινασμένη ἀνθρωπότητα. Αὐτὴ **δείχνει τὸν οὐρανὸ ὡς τὴν αἰώνια πατρίδα** καὶ αὐτὴ πάλι μὲ τὰ ὑπέροχα διδάγματα της γιὰ ἐλευθερία, ἀδελφότητα, ἀγάπη καὶ δικαιοσύνη μπορεῖ νὰ βοηθήση τὸν ἄνθρωπο νὰ στήση τὴν **ἰδανικὴ πολιτεία**. Στὴν πολιτεία αὐτὴ τὸ ἐλατήριό τῆς ἰδιοτελείας θ' ἀντικατασταθῇ μὲ τὸ ἐλατήριό τῆς **ἀγάπης** πού θυσιάζεται γιὰ τοὺς ἄλλους, μὲ πρότυπο τὸν Θεάνθρωπο, ὁ ὁποῖος *«οὐκ ἤλθε διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν»* (Ματθ. 20,28). Ζωηρὴ εἰκόνα τῆς πολιτείας αὐτῆς μᾶς ἔδωσαν οἱ πρῶτοι Χριστιανοί· μιᾶς πολιτείας στὴν ὁποῖα, ὅπως λέει ὁ ἀθάνατος Χρυσόστομος, ὁ ἰδιοτελής καὶ καταραμένος λόγος *«αὐτὸ εἶνε δικό μου»* καὶ *«αὐτὸ δικό σου»* εἶχε καταργηθῇ καὶ ἀντικατασταθῇ μὲ τὸ *«ἅπαντα κοινά»* (Πράξ. 4,32). Naί, μόνο ἡ Ὁρθοδοξία, ἡ ὁποῖα στὴν ἰδεώδη ζωὴ τῶν μοναχικῶν ἀδελφοτήτων τῶν πρώτων αἰώνων πραγματοποίησε τὸ κοινόβιο, τὸ **ἐκούσιο κοινόβιο**, καὶ ἐγκαθίδρυσε ἐπάνω στὴ γῆ **ἀγγελικὸ πολίτευμα**, αὐτὴ καὶ σήμερα, ἡ Ὁρθοδοξία ἢ *«περιβεβλημένη τὸν ἥλιον»* (Ἄπ. 12,1), ὡς **πανανθρώπινο ἰδανικό**, μπορεῖ νὰ συγκινήση ὄχι μόνο τὸ δικό μας ἔθνος ἀλλὰ ὀλόκληρη τὴν ἀνθρωπότητα, καὶ νὰ νικήση καὶ νὰ θριαμβεύση πάνω ἀπ' ὅλα τὰ λεγόμενα διεθνῆ καὶ οἰκουμενικά συνθήματα.

Ἄλλα νὰ ἐξηγούμεθα, Ἕλληνες ἀδελφοί. Ὅταν λέμε ὅτι ἡ Ὁρθοδοξία πρέπει νὰ γίνη τὸ ἰδανικὸ τοῦ ἔθνους μας, δὲν ἐννοοῦμε νὰ τὴν κάνουμε μέσο τὸ ὁποῖο νὰ χρησιμοποιήσουμε ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες γιὰ ἐθνικὴ καὶ πολιτικὴ ἐκμετάλλευσι καὶ νὰ καταντήσουμε **ὀρθοδοξοκάπηλοι** ἀνάμεσα στὰ ἔθνη, ὅπως ἔγινε δυστυχῶς στὴν τσαρική Ῥωσία.

Ἐχοντας ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες ὡς ἰδανικὸ τοῦ ἔθνους τὴν Ὁρθοδοξία, ὄχι ὡς μέσο ἀλλὰ ὡς σκοπὸ πρὸς τὸν ὁποῖο πρέπει νὰ συγκλίνουν ὅλες οἱ ἐνέργειές μας, πρέπει νὰ εἴμαστε ἀπέναντι στὰ ἄλλα ἔθνη **εἰλικρινεῖς καὶ ἀνιδιοτελεῖς** ἀπόστολοι τοῦ Ὁρθοδόξου χριστιανισμοῦ. Εἰλικρινεῖς καὶ ἀνιδιοτελεῖς, ὅπως ἦταν **οἱ ἀπόστολοι τοῦ Κυρίου**, ποὺ δὲν πῆγαν στὰ ἔθνη γιὰ νὰ κηρύξουν τὸ μεγαλεῖο τῆς πατρίδας τους, τοῦ Ἰσραήλ, ἀλλὰ πῆγαν γιὰ νὰ κηρύξουν *«Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ τοῦτον ἑσταυρωμένον»* (Α΄ Κορ. 2,2) καὶ μὲ τὸ καθαρὸ καὶ ἀμιγῆς ἀπὸ κάθε ἐθνικιστικὴ ἰδέα κήρυγμα νὰ σώσουν ψυχές· διὰ τῆς σωτηρίας τῶν ψυχῶν προσέφεραν τὴν ὑψίστη ὑπηρεσία στὴν πάσχουσα ἀνθρωπότητα, μέσα στὴν ὁποία οἱ σωζόμενοι γίνονταν ἡ ζύμη τῆς ἀναμορφώσεως καὶ ἀναπλάσεως τοῦ ἀρχαίου κόσμου. Τὰ ἀμαρτωλὰ «ἐγώ», ἀτομικὰ καὶ ὁμαδικὰ, πρέπει, κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ ἀποστόλου Παύλου, νὰ νικῶνται καὶ νὰ ἐξαφανίζονται μπροστὰ στὴν Ὁρθοδοξία, καὶ αὐτὴ νὰ κυριαρχῆ στὶς σκέψεις καὶ τὶς ἐνέργειές μας. Αὐτὴ καὶ μόνη διὰ τῆς φωτεινῆς διδασκαλίας καὶ τοῦ ὑποδειγματικοῦ βίου μας νὰ προβάλλεται στὰ μάτια ὅλων πρὸς δόξαν Θεοῦ. Καὶ ὅταν τέτοιες εἶνε οἱ διαθέσεις τῆς καρδιάς μας ὑπὲρ τῆς Ὁρθοδοξίας, τότε θὰ χαιρώμαστε ὅταν καὶ ἄλλα ἔθνη κηρύττουν μὲ λόγια καὶ μὲ ἔργα τὴν Ὁρθοδοξία καὶ σημειώνουν μεγαλύτερη κι ἀπὸ μᾶς ἐπίδοσι στὸ κήρυγμά της. Γιατὶ ἡ Ὁρθοδοξία δὲν εἶνε εἶδος μονοπωλίου τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς· εἶνε **οἰκουμενικὴ ἰδέα καὶ ζωὴ**, στὴν ὁποία καλοῦνται ὅλα τὰ ἔθνη νὰ συμμετάσχουν ἰσότημα γύρω ἀπὸ τὴν κοινὴ τράπεζα τοῦ οὐρανοῦ Πατρός.

Στὸ μεγαλειῶδες σχέδιο τῆς Θείας Προνοίας νὰ κηρυχθῆ ἡ χριστιανικὴ πίστι σὲ ὅλο τὸν κόσμο ὅπως αὐτὴ διατηρήθηκε ἀναλλοίωτη μέσα στὴν Ὁρθοδοξία, **ἡ πατρίδα μας μπορεῖ νὰ προσφέρῃ μεγάλες ὑπηρεσίες**. Ὅχι μόνο γιατί τὸ Εὐαγγέλιο εἶνε γραμμένο στὴν ἑλληνικὴ γλῶσσα καὶ ἀπ' αὐτὴν μεταφράστηκε σὲ χίλιες καὶ πλέον γλῶσσες καὶ διαλέκτους, ὄχι μόνο γιατί οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς μεγάλους πατέρες καὶ διδασκάλους στὰ ἑλλη-

νικὰ ἔγραψαν τὰ ἀθάνατα συγγράμματά τους, ἀλλὰ καὶ γιατί παιδιὰ τῆς Ἑλλάδος, στενοχωρούμενα ἀπὸ τὴ φτώχεια ποὺ συνοδεῖ τὴν Ἑλλάδα, ἔχουν βγῆ ἀπὸ τὴν πατρίδα τους καὶ βρίσκονται σκορπισμένα καὶ στὶς πέντε ἡπείρους. Ποῦ πάνω στὴ γῆ δὲν βρίσκεται Ἕλληνας; Γύρω στὰ δύο ἑκατομμύρια εἶνε οἱ Ἕλληνες τοῦ ἐξωτερικοῦ. Συμπαγεῖς Ἑλληνικὲς κοινότητες μὲ ὠραίους ναοὺς βρίσκονται στὰ μεγαλύτερα ἀστικά κέντρα τοῦ νέου κόσμου. Ἕλληνες ὑπηρετοῦν στὰ ἱστορικὰ πατριαρχεῖα τῆς Ἀνατολῆς. Ἕλληνες καὶ μέχρι τὴν Κορέα καὶ τὴν Ἰαπωνία καὶ τὴ Νότιο Ἀφρική καὶ τὰ νησιά τῶν Φιλιππίνων. Ἄν στὶς καρδιὲς ὅλων αὐτῶν τῶν Ἑλλήνων τοῦ ἐξωτερικοῦ ἀνεζωογονεῖτο ἡ φλόγα τῆς Ὁρθοδοξίας, τότε ἡ Ὁρθοδοξία θὰ διαδιδόταν καὶ θὰ δοξαζόταν στὸν κόσμο διὰ τῶν Ἑλλήνων· καὶ ἂν δοξαζόταν, θ' ἀντιδόξαζε αὐτοὺς ποὺ τὴν δόξασαν μὲ μιὰ δόξα ἀφθαρτὴ καὶ αἰώνια. Ποιὰ δόξα μεγαλύτερη ἀπ' αὐτὴν θὰ μπορούσε νὰ φιλοδοξήσῃ ἡ φυλὴ μας;

Ἀπὸ μακρινὲς χώρες, στὶς ὁποῖες οἱ κάτοικοι ζοῦν *«ἐν χώρᾳ καὶ σκιᾷ θανάτου»* (Ἠσ. 9,2 = Ματθ. 4,16. Λουκ. 1,79), ἔρχονται συγκινητικὰ μηνύματα ποὺ **μᾶς προσκαλοῦν σὲ πνευματικὴ βοήθεια**. Διότι καὶ μέχρι σ' αὐτοὺς φτάνει ἡ φήμη τῆς Ὁρθοδοξίας.

Ἀλλὰ ἐδῶ εἶνε τὸ σπουδαιότατο ἐρώτημα. **Εἴμαστε ἄραγε προετοιμασμένοι γιὰ μιὰ τέτοια παγκόσμια ἀποστολή;** Ἐχουμε κάνει τὴν Ὁρθοδοξία κανόνα τῆς ζωῆς μας, ἰδανικὸ τοῦ ἔθνους μας; Μποροῦμε νὰ προβάλλουμε τὴν πατρίδα μας ὡς πρότυπο Ὁρθοδόξου κράτους, ἢ μήπως ἡ Ὁρθοδοξία μας ἐξαντλεῖται στὴν τήρησι μερικῶν ἐξωτερικῶν τύπων, σὲ ἐορτὲς καὶ πανηγύρια κοσμικοῦ μᾶλλον παρὰ θρησκευτικοῦ χαρακτήρος;

* * *

Ἀδελφοί Ἕλληνες! Ἡ Ὁρθοδοξία, νὰ ἢ ὄντως **ΜΕΓΑΛΗ ΙΔΕΑ**, ἀσυγκρίτως ἀνώτερη ἀπὸ τὴν ἐθνικὴ μας Μεγάλῃ ἰδέα. Ἰδέα καθαρμένη ἀπὸ φθαρτὰ στοιχεῖα, ὑψηλὴ, καθολικὴ, αἰώνια, ποὺ εἶνε προωρισμένη νὰ βασιλεύσῃ. Αὐτῆς τῆς Ὁρθοδοξίας ἄς γίνουμε ταπεινοὶ ὑπῆρτες, φρουροί, ἀγωνισταὶ καὶ στρατιῶτες, γιὰ νὰ συμβασιλεύσουμε δι' αὐτῆς ὄντως καὶ ἐμεῖς. Σύνθημά μας ἄς εἶνε οἱ ἐμπνευσμένοι λόγοι τοῦ ἥρωα τῆς Ὁρθοδοξίας σοφοῦ Ἰωσήφ Βρυεννίου· *«Οὐκ ἀρνησόμεθά σε, φίλη Ὁρθοδοξία· οὐ ψευσόμεθά σοι, πατροπαράδοτον σέβας... ἐν σοὶ ἐγεννήθημεν, ἐν σοὶ ζῶμεν, καὶ ἐν σοὶ κοιμηθησόμεθα· εἰ δὲ καλέσοι καιρὸς, καὶ μυριάκις ὑπὲρ σοῦ τεθνηξόμεθα»*.

(†) **ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος**